

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

4.Bhar.329/2023/12.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2024. április 25. és május 2. napján tartott nyilvános ülés alapján 2024. május 2. napján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A közokirat-hamisítás büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben az ügyész másodfellebbezését elbírálv a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2023. szeptember 19. napján meghozott 20.Bf.5714/2023/14. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondja ki 2 rendbeli közvetett tettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont].

A vádlottat megrovásban részesíti.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott útlevelének száma okmányszám1, a lakóhelyként megjelölt címet külföldi lakcímként tünteti fel, az értesítési és kézbesítési cím megjelölését mellőzi, a vádlott tényleges tartózkodási helye cím21, elektronikus elérhetősége e-mailcím1.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítéltábla határozata ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: kerületi bíróság) a 2020. október 1-jén meghozott ügyszám. számú büntetővégzésében Terhelt1 vádlottal szemben 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 342. § (1) bekezdés c) pont] miatt halmazati büntetésül 180 napi tétel, napi tétenként 1.000,- forint összegű, összesen 180.000,- forint pénzbüntetést szabott ki. Ennek megfizetésére 6 havi részletet engedélyezett, továbbá rendelkezett arról, hogy a pénzbüntetés meg nem fizetése, illetőleg egy havi részlet elmulasztása esetén a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A bűnjelként kezelt okiratokat – a lefoglalás megszüntetése mellett – az ügyiratok között rendelte kezelni.

[2] A vádlott tárgyalás tartása iránti kérelme folytán a kerületi bíróság 2021. október 15-én előkészítő ülést tartott, amelyen a büntetővégzést hatályon kívül helyezte, majd az ügyben több tárgyalási napon bizonyítást vett fel.

[3] A kerületi bíróság a 2022. október 20-án tartott tárgyalási napon meghozott és kihirdetett 3.B.31.307/2020/115. számú ítéletében Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetésében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont].

[4] Halmazati büntetésül a vádlottat 150 napi tétel, napi tétenként 2.500,- forint összegű, összesen 375.000,- forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett arról, hogy meg nem fizetése esetén a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni, továbbá a bűnjelként kezelt okiratokat – a lefoglalás megszüntetése mellett – az ügyiratok között rendelte kezelni.

[5] Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett, felmentést célzó vádlotti fellebbezést elbíráló Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság (a továbbiakban: törvényszék) a 2023. szeptember 19-én tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 20.Bf.5714/2023/14. számú ítéletében a kerületi bíróság ítéletét megváltoztatta, és Terhelt1 vádlottat az ellene 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] miatt emelt vád alól felmentette, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[6] A másodfokú határozat ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, a bűnössége megállapítása és vele szemben büntetés kiszabása érdekében.

[7] Az ügyészség a fellebbezése írásos indokolásában kifejtette, hogy a közjegyző a visszaérkező vétívek tartalma alapján állapítja meg, hogy a fizetési meghagyás jogerősítésének feltételei fennállnak-e. A fizetési meghagyásra vezetett jogerősítő záradék igazolja a közjegyzői okirat jogerőre emelkedését, ezzel együtt a közokirat joghatás kiváltására alkalmassá, végrehajthatóvá válik. A közjegyzői okirat jogerősítő záradéka vonatkozásában – szemben a törvényszék okfejtésével – a közokirat-hamisítás büntette elkövethető.

[8] Hangsúlyozta, hogy a téves jogerősítésre a vádlott szándékosan megtévesztő, valótlan adat közvetett közlésében megnyilvánuló közreműködése nélkül nem került volna

sor, hiszen az „adósoknak” lehetősége nyílt volna ellentmondással élni a fizetési meghagyással szemben. A vádlott szándéka éppen ennek elkerülésére irányult. A postai alkalmazott csakugyan rosszul tüntette fel a vétíveken a „nem kereste” jelzést, azonban a vádlott által – közvetve, a lakcím valótlanágáról tudomással nem rendelkező ügyvéd útján – továbbított valótlan adat hiányában a téves jogerősítés nem történt volna meg. Ebből következően a valótlan adat továbbítása (mint elkövetési magatartás) és a téves jogerősítés (mint eredmény) között okozati összefüggés áll fenn, tehát nem helytálló a törvényszék megállapítása, miszerint a téves jogerősítés nem köthető a vádlotthoz.

[9] Az ügyészség rámutatott arra is, hogy a törvényszék szerint a vádhatóság és a kerületi bíróság a vádlott és a tanú közötti polgári peres eljárás végeredményét „megelőlegezve” ténybeli és jogi alapot nélkülözőnek minősítette a vádlott követelését. Ezzel szemben az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás szerint a sértett és a vádlott között peres vagy peren kívüli kártérítési jogviszony a fizetési meghagyás kibocsátásának időpontjáig nem állt fenn, ez valótlanul szerepel a közokiratokban. Figyelemmel arra, hogy a kerületi bíróság által megállapított tényállás megalapozott volt, és a másodfokú ítélet szerint is mentes a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 592. § (1) és (2) bekezdéseiben írt hibáktól, így az ügyészség a megállapított tényállással ellentétesnek találta a törvényszék fentebb hivatkozott indokolását.

[10] Álláspontja szerint az elkövetés időpontjában a vádlottnak nem volt a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (a továbbiakban: Fmh. tv.) 3. § (1) bekezdésében írt „lejárt” követelése, így a csalárd szándéka is tetten érhető.

[11] Mindezekre tekintettel – az ügyészség szerint – a helyesen megállapított tényállás alkalmas a közokirat-hamisítás büntettének megállapítására, ezért indítványozta, hogy az ítéltábla mondja ki bűnösnek a vádlottat 2 rendbeli közvetett tettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében.

[12] A büntetés mértékével kapcsolatban fenntartotta a 2023. január 27-én kelt másodfokú ügyészi nyilatkozatban foglaltakat.

[13] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli főügyészség) a felterjesztett ügyiratokkal együtt megküldött BF.731/2023/3. számú átiratában az ügyészség másodfellebbezését fenntartotta.

[14] Meglátása szerint a kerületi bíróság és a törvényszék nem valósított meg olyan eljárási szabálysértést, amely az első- vagy másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.

[15] Kiemelte, hogy a törvényszék ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében nem szenved a Be. 592. §-ában írt megalapozatlansági hibákban, illetve hiányosságokban, így az ítéltáblának a harmadfokú határozatát a Be. 619. § (1) bekezdése szerint a törvényszék által megállapított tényállásra kell alapítania. Egyébként az megegyezik a kerületi bíróság által megállapított tényállással, mivel a törvényszék mindössze ítéletszerkesztési hibát észlelt az elsőfokú ítéletben. A törvényszék – a vádlott szándéka

kivételével – nem a tényállással, hanem a kerületi bíróság jogi következtetéseivel nem értett egyet.

[16] A fellebbviteli főügyészség szerint éppen a törvényszék követett el ítéletszerkesztési hibát, amikor a jogi indokolásba, az ítélete [28]-[29] bekezdéseibe tette át azon megállapításait, amelyek szerint a közokiratok a lakcímek, illetve a kézbesítési vélelem és a jogerő beállta tekintetében valótlan tényeket tartalmaztak. Ezek ugyanis olyan ténymegállapítások, amelyek a történeti tényállásra, és nem az ítélet jogi indokolására tartoznak.

[17] Maradéktalanul egyetértett a másodfokú ítélet [22]-[27] bekezdéseiben írtakkal, utalva arra, hogy a tényállás I-II. pontjaiban felsorolt végzések bizonyító ereje a kötelezettek lakcímeire és a követelés jogalapjára nem terjed ki, ezért ezek tekintetében az intellektuális közokirat-hamisítás valóban nem követhető el. Helytállónak találta a másodfokú ítélet [32]-[34] bekezdéseiben foglaltakat is, de kérte figyelembe venni, hogy csak a kérdéses ügyben vizsgált tényállással együtt értelmezhető a Kúria – helyesen – BH 2016.232. számon közzétett eseti döntésének az a megállapítása, miszerint maradéktalanul jogszerű magatartás az, ha valaki valamely kérdésben döntésre jogosult hatósághoz intéz valamely igényt támasztó, és – részben vagy egészben – valótlan tartalmú (releváns) állítást tartalmazó beadványt. Amennyiben ugyanis a valótlan beadvány, közlés alapján valótlan tartalmú közokirat kiállítása is megtörténik, úgy az olyan többlet-tényállási elem, amely jogi értékelés nélkül nem maradhat, és (a vonatkozó jogi feltételek fennállta esetén) a közokirat-hamisítás büntette megállapítására adhat alapot.

[18] Érvelése szerint a törvényszék és a kerületi bíróság helytállóan állapította meg, hogy a kézbesítési vélelem beállta és a fizetési meghagyások jogerősítésének feltételei valójában nem következtek be, tehát ezek megállapítására a vonatkozó jogi feltételek hiányában, valótlan tény közokiratba foglalásával került sor. A kézbesítési vélelem valótlan beálltát sértett vonatkozásában az ügyszám11., tanú3 tekintetében az ügyszám2 számú végzések, a jogerő beálltát pedig az ügyszám12 és az ügyszám3 számú végzések állapították meg. A kézbesítési vélelem beállta (azaz az ellentmondás előterjesztésére vonatkozó határidő kezdete), illetve a jogerő megállapítása a fizetési meghagyásos eljárás szempontjából (így jogok és kötelezettségek tekintetében) nyilvánvaló jelentőséggel bírt. A törvényszék azonban úgy értékelte, hogy e valótlan tények közokiratba foglalása "nem volt köthető" a vádlott magatartásához, azaz az ő magatartása és a közokiratok valótlan tartalommal való kiállítása között nem volt okozati összefüggés. Amint azt az ügyben eljáró bíróságok helyesen megállapították, a vádlott szándékosan adott meg valótlan lakcím-adatokat a fizetési meghagyások kibocsátására vonatkozó kezdeményezésében. A kerületi bíróság és a törvényszék egyezően foglalt állást a tekintetben, hogy a vádlott rosszhiszeműen járt el, az volt a célja, hogy az érintettek ne tudjanak ellentmondással élni, a fizetési meghagyások – valótlanul, vagyis úgy, hogy azokról a kötelezettek ne szerezhessenek tudomást – a jogerőssé és végrehajthatóvá váljanak. A leírtak alapján megállapítható, hogy végül pontosan az következett be, amire a vádlott szándéka irányult.

[19] Kérte figyelembe venni, hogy a vádlott magatartása az okiratok kiállításában való közreműködés volt, és annak az eredménnyel (a kézbesítési vélelem és a jogerő valótlan megállapításával) való oksági kapcsolata is megállapítható. A bírói gyakorlat szerint az intellektuális közokirat-hamisítás törvényi tényállásában írt *közreműködés*, mint elkövetési

magatartás, minden olyan értelmi-fizikai cselekvőség, amely alkalmas arra, hogy annak következményeként a közokirat kiállítására illetékes személy a közokiratban a törvényi tényállásban meghatározott joghatással bíró valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot rögzítsen (BH2022.148). A vádlott magatartása ezen nyitott törvényi tényállásnak, elkövetési magatartásnak megfelelt, ugyanis a hamis címek megadásával indította meg azt az okfolyamatot (kiváltó ok), amely végül a valótlan tények közokiratban való megállapításához vezetett. Így tehát nem foghat helyt a törvényszék hivatkozása, miszerint a vádlotti magatartás „nem volt köthető” az eredményhez.

[20] A fellebbviteli főügyészség elfogadta, hogy a vádlott magatartása (a szándékával egyezően) kizárólag a postai dolgozók hanyag eljárásával együtt vezethetett az eredményhez, azonban ez csak annyit jelent, hogy a postai dolgozók mulasztása ún. közreható ok volt a vádlott magatartása alapján már megindult oksági folyamatban. Márpedig az ítélkezési gyakorlat egységes abban, hogy az ok-okozati folyamatok értékelésének alapja a feltételek egyenértékűségének az elve (*conditio sine qua non*), vagyis, ha a kiváltó okhoz az elkövetőtől független további ok (közreható ok) társul, amely lehet véletlenszerű is, az okozati összefüggés nem szakad meg, legfeljebb lazábbá, közvetettebbé válik (BH1993.7., BH2008.206., BH2015.121.).

[21] Rávilágított arra, hogy a vádlott magatartása önmagában alkalmatlan lett volna a szándékolt eredmény elérésére, azonban ez a büntetőjogi felelősségre vonásának – lévén az okfolyamat már elindult – nem képezi az akadályát, és mivel a cselekmény a közreható okkal együtt befejezetté vált (nem maradt kísérleti szakban), a büntetése korlátlan enyhítésére vagy mellőzésére sem vezethet [Btk. 10. § (3) bekezdés]. Továbbá a tévedés (mint büntethetőséget kizáró ok) megállapítására sem látott lehetőséget. A ténybeli tévedés [Btk. 20. § (1) bekezdés] nyilvánvalóan nem áll fenn, hiszen a vádlott tisztában volt azzal, hogy a megadott címek valótlanok. A postai kézbesítés szabályait a vádlott vélhetően nem ismerte, azonban a magatartása társadalomra veszélyességében – rosszhiszemű eljárására is figyelemmel – nem lehetett tévedésben, így a javára a Btk. 20. § (2) bekezdésében írtak sem állapíthatók meg.

[22] A fellebbviteli főügyészség szükségesnek tartotta foglalkozni azzal is, hogy jelen ügyben érvényesült a Be. 6. § (1) és (2) bekezdéseiben írtak szerinti vádelv, illetve vádhoz kötöttség. E körben arra hivatkozott, hogy a vádhatóság a közokiratok valótlanágát elsősorban olyan tények (a valótlan lakcímek és követelések) alapján kérte megállapítani, amelyekre nézve a közokirat-hamisítás nem követhető el, azonban a kézbesítési vélelem és a jogerő ezen alapuló téves (valótlan) megállapítása sem sérti a vádhoz kötöttség elvét. A vádirat és annak utóbb történt módosítása tartalmazza a vádlott magatartását és a közjegyzők által kibocsátott közokiratok pontos meghatározását, valamint azon kijelentést, hogy a közokiratok meghozatala – a vádlott magatartásával összefüggésben – valótlan tartalommal történt. E körülmények mellett, nem jelent a vádon túlterjeszkedést annak megállapítása, hogy a tényállásban megjelölt egyes közokiratok – a valótlan lakcímadatok megadása következtében – a kézbesítési vélelmet és a jogerőt állapították meg valótlanul.

[23] Mindezekre tekintettel azzal érvelt, hogy a vádlott magatartása és a kézbesítési vélelem, illetve a jogerő valótlan megállapítása között az okozati összefüggés fennállt, e tekintetben a kerületi bíróság jogi értékelése volt helytálló. Azt mindössze annyiban látta szükségesnek pontosítani, hogy a jogerő megállapítása arra tekintettel volt valótlan, hogy az

Fmh. tv. 24. § (2) bekezdése alapján már a kézbesítési vélelem sem lett volna jogszerűen megállapítható.

[24] Indítványozta, hogy az ítéltábla mondja ki bűnösnek a vádlottat 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], mely bűncselekményeket a vádlott közvetett tettesként, a tévedésben lévő ügyvédek felhasználásával követte el. A bűncselekmények rendbelisége a fizetési meghagyásos eljárások számához igazodik, mert az azokban kibocsátott okiratok az egyes eljárásokban egymásra épültek, egymást kiegészítve okozták a jogsérelmet (BH2014.232.).

[25] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú ítélet elleni, a vádlott terhére szóló ügyészi fellebbezés hiányában a súlyosítási tilalom beállt, ezért a kerületi bíróság által kiszabott büntetésnél súlyosabb büntetés nem szabható ki, de azt a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célok sem indokolnák. Továbbá a büntetővégzés kibocsátására is sor került, amely vonatkozásában csak a vádlott kérte tárgyalás tartását, így a Be. 746. § (5) bekezdésében foglalt (relatív) súlyosítási tilalom is beállt. E tilalmat a kerületi bíróság nem sértette meg, ugyanis a pénzbüntetés egy napi tételre eső összegét a tárgyaláson a vádlott jövedelmi, vagyoni viszonyaira vonatkozóan ismertté vált (új) tényekre figyelemmel állapította meg lényegesen magasabb összegben.

[26] Meglátása szerint a kerületi bíróság a büntetéskiszabási körülményeket helytállóan vette számba, azonban a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség körében értékelhető az a körülmény, hogy a megalapozott gyanú szerint újra összeütközésbe került a törvénnyel, őt a nyomozó szerv 2023. március 14-én hamis tanúzás büntette miatt gyanúsítottként hallgatta ki a ügyszám25 számon indult büntetőeljárásban.

[27] A büntetés enyhítésére, akár a napi tételek számának, akár az egy napi tételre eső összegnek a csökkentésére nem látott okot, mivel azt sem a vádlott terhére megállapítható bűncselekmények tárgyi súlya, sem a vádlott jövedelmi, vagyoni viszonyai nem indokolják.

[28] Megjegyezte, hogy a vádlott személyét azonosító adatok pontosításra szorulnak, mert a vádlott a Be. 149. § (1) bekezdése alapján, 2022. október 25-én vállalta az elektronikus kapcsolattartást, ezért a korábban bejelentett postai értesítési és kézbesítési címét, kézbesítési meghatalmazottjának személyét – a Be. 149. § (3) bekezdésére figyelemmel – az ügydöntő határozatban nem indokolt feltüntetni.

[29] A nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője ismertette az átirata lényegét.

[30] A vádlott meghatalmazott védője az ítéltábla tanácsa előtt a másodfokú ítélet helybenhagyását kérte, ugyanakkor nem mindenben értett egyet a törvényszék határozatának indokolásában foglaltakkal.

[31] Érvelése szerint a törvényszék sem vette figyelembe azt a tényt, hogy mindkét fizetési meghagyással indult eljárás polgári peres eljárásként folytatódott, az egyik a vádlott számára kedvező módon jogerősen be is fejeződött, a másik még folyamatban van.

[32] Kérte figyelembe venni, hogy a vádlott a vallomástétel során bármikor megtagadhatja a vallomástételt, így semmilyen következtetés nem vonható le abból, hogy a vádlott megtagadta a válaszára arra a nyomozói kérdésre, hogy miért adta meg sértett és tanú3 lakcímeiként a cím3 szám alatti címet. Figyelemmel a vádlott védekezésére is, nem látta bizonyítottnak azt a megállapítást, miszerint a vádlott ugyanazt, a kötelezettek személyhez nem köthető lakcímet adta meg a fizetési meghagyásokat benyújtó ügyvédeknek. Továbbá álláspontja szerint a sértett1nek címzett és a vádlottnak tulajdonított fizetési felszólítás nem lett volna bizonyítékként felhasználható. Az ország1 bírósági ítéletének a bíróság1 címére történő megküldése kapcsán arra hivatkozott, hogy a kézbesítés az amerikai szabályok szerint a szolgálati helyre történik. Úgy ítélte meg, hogy még a valószínűség szintjét sem éri el, hogy a vádlott szándékosan közölt valótlan lakcímet a fizetési meghagyás benyújtásakor. Mindezek miatt vitatta a másodfokú ítélet [16], [17], [18] és [19] bekezdéseiben rögzített megállapításokat.

[33] Ezen túlmenően sérelmezte, hogy sem a kerületi bíróság, sem a törvényszék nem foglalkozott a vádlott által csatolt CD adathordozóval.

[34] Egyetértett azzal, hogy a fizetési meghagyások ún. rendelkező közokiratnak minősülnek, miként azzal is, hogy a postai alkalmazott szabálytalan eljárása nem róható a vádlott terhére, ugyanis erre védencének nem lehetett semmilyen ráhatása, azzal nem is számolhatott.

[35] A fellebbviteli főügyészségi átiratban foglaltakkal kapcsolatban kiemelte, hogy a vádlottal szemben hamis tanúzás miatt indult büntetőeljárás – tudomása szerint – megszüntetésre került, ráadásul ez a korábban fel sem merült ügy sem támaszthatja alá, hogy a törvényszék tévesen döntött a felmentésről.

[36] A vádlott a harmadfokú nyilvános ülésen történt felszólalásakor nem ismerte el, hogy sértett1nek a fizetési meghagyáson feltüntetett lakcíme ne lett volna valós. Úgy ítélte meg, hogy e körben csak sértett tanúvallomása állt rendelkezésre, de a kerületi bíróság semmilyen bizonyítást nem folytatott le arra vonatkozóan, hogy nem lakott-e a utcanév1 úti lakcímen olyan személy, aki a nevezett személy kézbesítési megbízottja volt. Utalt arra, hogy sértett az évek során öt különböző lakcímet adott meg, és egyébként a nemzetközi szabályok szerint kellett a szolgálati helyére elküldeni az amerikai ítéletet, ugyanis kellett olyan átvevő személy, aki a küldemény átvételét aláírja.

[37] Vitatta a tanúnak címzett kérdésfelvetés megalapozottságát, miszerint fennállt-e közöttük jogviszony, ezt igenis alátámasztja, hogy továbbra is folyamatban van a polgári peres eljárás.

[38] Hangsúlyozta, hogy mindkét kötelezett kárt okozott neki, és az általa kezdeményezett fizetési meghagyásos eljárás azt célozta, hogy a kárát megtérítsék; ez tanú3 esetében meg is történt. Nincs annak jelentősége, hogy a fizetési meghagyások jogerőre emelkedtek, mert a kötelezettek ellentmondással éltek, és az eljárások polgári peres eljárássá alakultak.

[39] Megjegyezte, hogy az ügyészség amiatt nem indított büntetőeljárást, hogy a büntetővégzés hamis adatot tartalmazott a lopás miatt történt korábbi elítélése tekintetében. Az ellene folyamatban lévő büntetőeljárás kapcsán kérte figyelembe venni, hogy soha nem tanúskodott hamisan, a kérdéses eljárást név1, a bíróság1 elnöke indította, aki sértett kapcsán is feljelentést tett vele szemben.

[40] Az ügyészség fellebbezése alapos.

[41] A Be. 615. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés b) pontjának I. fordulata alapján a harmadfokú bírósági eljárás lefolytatásának a törvényes feltétele fennáll, ugyanis a másodfokon eljárt törvényszék a kerületi bírósággal ellentétes döntést hozott, amikor az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette.

[42] A harmadfokon eljáró ítéltábla felülbírálati tevékenysége kiterjedt a törvényszék ítéletének fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntésére, és azon rendelkezéseire, illetve részére, amelyet a kerületi bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, továbbá az első- és másodfokú bírósági eljárásra [Be. 618. § (1) bekezdés a) pont aa)-ab) alpont, b) pont].

[43] A felülbírálat terjedelmére vonatkozóan a Be. – a felülbírált másodfokú ítélet tényállásához való kötöttségre, illetőleg a másodfokú ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölésére vonatkozó szabályok körében – további előírásokat is tartalmaz.

[44] A harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan [Be. 619. § (1) bekezdés].

[45] A harmadfokú bíróság eljárásban nincs helye bizonyításnak [Be. 619. § (2) bekezdés].

[46] Ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan, és a helyes tényállás az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés, az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság a tényállást kiegészíti, illetve helyesbíti [Be. 619. § (3) bekezdés a) pont].

[47] Ha a másodfokú bíróság az 593. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel törvénysértő módon állapított meg az elsőfokú bíróságtól eltérő tényállást, a harmadfokú bíróság az ítéletnek a másodfokú bíróság eltérő tényállás megállapítását eredményező részét kirekeszti és a másodfokú bíróság által felmentett vagy megszüntetéssel érintett vádlott bűnösségét állapíthatja meg [Be. 619. § (3a) bekezdés].

[48] A harmadfokú bíróság a (3a) bekezdés alapján irányadó tényállást az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok, ténybeli következtetés alapján kiegészítheti, helyesbítheti [Be. 619. § (3b) bekezdés].

[49] Az ítéltábla az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárás törvényességének vizsgálata során megállapította, hogy a kerületi bíróság és a törvényszék ítéletének a Be. 625. § (1) bekezdés alapján történő hatályon kívül helyezését, és a büntetőeljárásnak a Be. 607. § (1) bekezdése szerinti megszüntetését megalapozó ok nem áll fenn. Az ügy a magyar büntető joghatóság alá tartozik, a vádemelésre jogosult ügyészség által benyújtott vádirat hiánytalanul és a vád érdemi elbírálására alkalmas módon tartalmazta a Be. 422. (1) bekezdésében írt törvényes elemeket, az ügyészség a vádat nem ejtette, a vádlott büntethetősége nem szűnt meg, a cselekményeket más büntetőeljárásban jogerősen nem bírálták el [Be. 567. § (1) bekezdés a), b), c) pont, (2) bekezdés c), d), f) pont].

[50] Megállapítható az is, hogy az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárásban nem történt olyan, a Be. 608. § (1) bekezdés a-d) és f) pontjaiban írt eljárási szabálysértés, amely a Be. 625. § (2) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú ítélet feltétlen hatályon kívül helyezését, és a törvényszék vagy a kerületi bíróság új eljárásra utasítását indokolná. A kerületi bíróság és a törvényszék törvényes összetételben jártak el, hatásköri vagy illetékességi szabályt nem sértettek, az első- és másodfokú ítélet meghozatalában törvény szerint kizárt bíró nem vett részt, az elsőfokú tárgyaláson az ügyész, a vádlott és a védő részt vettek, továbbá a kerületi bíróság és a törvényszék ítéletének indokolása a rendelkező résszel nem volt ellentétes.

[51] A kerületi bíróság és a törvényszék nem valósítottak meg a Be. 609. § (1) bekezdésében meghatározott relatív eljárási szabálysértést sem. A vádlott és a védő korlátozás nélkül gyakorolhatták eljárási jogaikat, egyebek mellett a kérdezési, észrevétel- és indítványtételi jogukat, a kerületi bíróság a bizonyítás törvényességére vonatkozó rendelkezéseket betartotta (a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételére nem került sor, arra nem is volt szükség a vádlott által csatolt CD lemez vonatkozásában sem), a kerületi bíróság és a törvényszék eleget tett indokolási kötelezettségének [Be. 609. § (2) bekezdés a), b), d) pont].

[52] A törvényszék helyesen állapította meg, hogy a kerületi bíróság ítélete megalapozott, ugyanis a Be. 592. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban írt teljes, illetőleg a (2) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott részbeni megalapozatlansági okok egyike sem áll fenn. A kerületi bíróság a tényállásfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, az általa megállapított tényállás teljes, a bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával megegyezik, továbbá téves ténybeli következtetésektől mentes.

[53] Az ítéltábla osztotta a törvényszék álláspontját a tekintetben, hogy a kerületi bíróság által megállapított tényállás I. és II. pontjainak harmadik bekezdéseit mellőzni kellett, de a másodfokú ítéletben e körben kifejtett indokolás helyesbítésre, illetőleg kiegészítésre szorul.

[54] Csakugyan az ügydöntő határozat jogi indokolása körébe tartoznak azok a megállapítások, miszerint a közokiratok valótlan tartalmúak, miként az is, hogy Terhelt1 vádlott a cselekményével közreműködött abban, hogy az általa korábban szolgáltatott adatok és tények valótlanágáról egyáltalán nem tudó közjegyző/közjegyző1 közjegyzők sértett/tanú3 vonatkozásában jog, illetve kötelezettség létezésére vonatkozóan valótlan adatot, illetve tényt foglaljanak közokiratba.

[55] A kérdéses harmadik bekezdések első mondatai viszont a kötelezettek tekintetében megjelölt laccímek valótlanúsága, illetőleg sértett esetében a kézbesítési vélelem és a fizetési meghagyás jogerősítése tekintetében olyan ténymegállapításokat is tartalmaznak, amelyek nyilvánvalóan nem a jogi indokolás körébe tartoznak. Ugyanakkor e megállapításoknak a tényállásban történő megismétlése szükségtelen, ugyanis mindkét tényállási pont első bekezdése tartalmazza, hogy a vádlott a közjegyzőknek – a megbízott ügyvédek útján benyújtott fizetési meghagyásokkal kapcsolatban – történt adatszolgáltatás során a két kötelezett tekintetében ugyanazt a valótlan laccímet (cím3 szám) közölte, amelyekre a közjegyzők ki is bocsátották a fizetési meghagyást. Továbbá mindkét kötelezett esetében a postai tértivevény „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza, így a kézbesítési vélelem folytán a fizetési meghagyások jogerőre emelkedtek.

[56] Ezen túlmenően a tényállás I. pontjának harmadik bekezdése tartalmaz olyan ténymegállapítást is („Másképpen valótlanul szerepel a közokiratokban az is, hogy sértett kötelezett lenne Terhelt1 vádlott irányába, közöttük peres vagy peren kívüli kártérítési jogviszony a fizetési meghagyás kibocsátásának időpontjáig nem állt fenn.”), amelynek tényállásból történő mellőzése ugyancsak indokolt volt. Ezzel kapcsolatban az ítéltábla egyetértett a másodfokú ítélet [27] bekezdésében foglaltakkal, miszerint a fizetési meghagyás nem igazolja a követelés alapjául szolgáló tények és jogalap valóságát, így abban az esetben sem követhető el ily módon az intellektuális közokirat-hamisítás büntette, ha a fizetési meghagyás alapjául szolgáló követelés alaptalan.

[57] A fellebbviteli főügyészség okszerűen hivatkozott arra, hogy a történeti tényállásba (nem a jogi indokolás körébe) tartoznak azok a megállapítások, miszerint a közokiratok a laccímek, illetve a kézbesítési vélelem és a jogerő beállta tekintetében valótlan tényeket tartalmaztak. Ugyanakkor az ítéltábla nem találta alaposnak azt a felvetést, amely szerint a törvényszék a kerületi bíróság által megállapított tényállás I. és II. pontjainak harmadik bekezdéseinek mellőzésével ítéletszerkesztési hibát követett el, ugyanis a laccímekre, a kézbesítési vélelemre és a jogerő beálltára vonatkozó valótlan tények a két tényállás pont első bekezdéseiben rögzítésre kerültek.

[58] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a határozatát a Be. 619. § (1) bekezdése szerint arra a tényállásra alapította, amely alapján a törvényszék az ítéletét meghozta, ugyanis a másodfokú ítélet a sérelmezett ellentétes döntés tekintetében nem megalapozatlan.

[59] Az ítéltábla egyetértett a fellebbviteli főügyészségi átiratban foglaltakkal a tekintetben, hogy a tényállás megállapításakor nem sérült a Be. 6. § (3) bekezdésében írt vádhoz kötöttség elve, miszerint a bíróság csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz. A vádirat tartalmazta, hogy a vádlott mind sértett, mind tanú3 vonatkozásában – a megbízott ügyvédek által benyújtott – fizetési meghagyásban valótlan laccímet jelölt meg, amelyre a fizetési meghagyások kiküldésre kerültek, és a „nem kereste” postai jelzés alapján történt meg a kézbesítési vélelem megállapítása, majd a jogerősítés. Annak nincs jelentősége, hogy a vádhatóság a bűncselekmény jogi minősítése körében a fizetési meghagyások valótlan adatát a laccím kapcsán látta megállapíthatónak.

[60] A kerületi bíróság az elsőfokú ítélet [23] bekezdésében, majd törvényszék a másodfokú ítélet [23]-[24] bekezdésében az 1/2004. büntető jogegységi határozat III/1.

pontjában foglaltaknak megfelelően határozta meg a bizonyító és a rendelkező közokiratok közötti különbséget, és azt is helytállóan állapították meg, hogy a közokirat-hamisítás a bizonyító és a rendelkező közokiratokra egyaránt elkövethető. A törvényszék helyesen hivatkozott arra, hogy a rendelkező közokiratok esetében – a bizonyító okiratokhoz hasonlóan – annak eldöntése, hogy az adott közokirat lehet-e az elkövetés tárgya, attól függ, hogy az elkövető közreműködésével a közokiratba foglalt valótlan gondolati tartalom a közokirat olyan adatára vonatkozik-e, amelyet a rendelkező közokirat is – az ellenkező bebizonyításáig – teljes bizonyító erővel bizonyít. Továbbá az olyan gondolati tartalomnak a rendelkező közokiratba foglalásában való közreműködés, amelynek megfelelő okirati adat valódiságát rendeltetésénél fogva a közokirat nem igazolja, az intellektuális közokirat-hamisítást nyilván nem valósítja meg. Azokra az adatokra nézve, amelynek valódiságát a rendelkező közokirat is bizonyítja az intellektuális közokirat-hamisítás elkövethető. Az ítélkezési gyakorlat egységes abban, hogy a hatósági/bírósági határozat rendelkező közokiratnak minősül, mert ugyan az anyagi bizonyító ereje nem terjed ki a benne szereplő tények tartalmi valódiságára, azonban a hatósági/bírósági rendelkezés tartalmát, annak helyét, idejét közhitelesen bizonyítja. Az 1/2004. büntető jogegységi határozat egyébként a rendelkező közokirat egyik példjaként hivatkozott a büntetőügyben hozott ítéletre, amely nem igazolja teljes bizonyító erővel a benne foglalt eseményeket, cselekvéseket, azt viszont igen, hogy a bíróság kit, mikor és mely bűncselekményért milyen büntetésre ítelt, vagy milyen bűncselekmény vádja alól mentett fel. Továbbá a közjegyzői okiratra, amely pusztán azt igazolja közhitelesen, hogy az a személy, aki a közjegyző előtt megjelent, ez alkalommal milyen néven és milyen nyilatkozatot tett, de nem tanúsítja közhitelesen a nyilatkozat tartalmának valódiságos voltát. A rendelkező közokirat kritériumainak a fizetési meghagyás egyértelműen megfelel.

[61] A kerületi bíróság és a törvényszék a bizonyítási eljárás során feltárt bizonyítékok alapján okszerűen állapította meg, hogy a vádlott a fizetési meghagyás benyújtásával megbízott ügyvédeknek a kötelezettekre vonatkozóan ugyanazt a valótlan lakcímet (cím3 szám) adta meg, és mivel közjegyzők által kibocsátott fizetési meghagyásokat tartalmazó küldeményeket a posta „nem kereste” jelzéssel küldte vissza, a kézbesítési vélelmet a közjegyzők mindkét kötelezett tekintetében megállapították, majd ez alapján a fizetési meghagyásokat jogerősítő záradékkal látták el. Helytállóan jutottak arra a következtetésre is, hogy a vádlott szándékosan közölt valótlan lakcímet, ráadásul arról is tudnia kellett, hogy a közjegyzőnek a fizetési meghagyás kézbesítése körében nem kell ellenőriznie a kötelezetteknek a jogosult által megjelölt lakcímét (ellenkező esetben nem adta volna meg két ízben is ugyanazt a valótlan lakcímet). Megjegyzendő, hogy – szemben a vádlott felszólalásában foglaltakkal – sértett esetében sem merültek fel hiteles bizonyítékként értékelhető adatok arra vonatkozóan, hogy akár ő, akár a kézbesítési megbízottja a fizetési meghagyásban megjelölt lakcímen lakott volna.

[62] A törvényszék a másodfokú ítélet [28] bekezdésében helytállóan állapította meg, hogy a Fmh. tv. 27. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a kötelezett lakcíme a fizetési meghagyás kötelező tartalmi eleme, de az önmagában jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére nem vonatkozik, és rendeltetésénél fogva ez a fajta rendelkező közokirat a kötelezett lakcímét nem igazolja közhitelűen. Ezért nem vitatható a törvényszék érvelése, miszerint az intellektuális közokirat-hamisítás büntette önmagában a fizetési meghagyásban szereplő lakcímre nem követhető el.

[63] Az ítélőtábla osztotta a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakat a tekintetben, hogy a kézbesítési vélelemnek a valótlan lakcímen alapuló téves megállapítása, illetőleg ezzel

összefüggésben a fizetési meghagyásnak a kézbesítési vélelmen alapuló téves jogerősítése a közokiratnak olyan adatára vonatkozik, amelyet a közjegyző határozata és a fizetési meghagyás – mint rendelkező közokirat – teljes bizonyító erővel bizonyít. A kézbesítési vélelem beállta és a jogerő megállapítása a fizetési meghagyásos eljárás szempontjából, jogok és kötelezettségek tekintetében jelentőséggel bír. Nem egyértelmű, hogy e körben a törvényszék milyen álláspontra helyezkedett, mivel a másodfokú ítélet [29] bekezdésében az előbbiek kapcsán mindössze a kerületi bíróság és az ügyészség felvetéseként hivatkozik. Az viszont nyilvánvaló, hogy következtetése szerint a kézbesítési vélelem megállapítása és a fizetési meghagyásoknak jogerősítő záradékkal való ellátása nem volt a vádlott magatartásához köthető. Ezt arra alapította, hogy a postai szolgáltatónak – az irányadó jogszabályban meghatározott szabályos eljárás esetén – a fizetési meghagyásokat „a címzett ismeretlen” jelzéssel kellett volna visszaküldenie, és ez esetben a közjegyzőnek fel kellett volna hívnia a vádlottat, hogy a kézbesítéshez szükséges adatokat jelentse be.

[64] Az ítéltábla is tévesnek találta a törvényszék következtetését, mivel a vádlotti magatartás (a valótlan lakcímadatok szolgáltatása) és a közokiratoknak valótlan tartalommal történt kiállítása között volt okozati összefüggés, annak ellenére is, hogy az eredmény bekövetkezéséhez kellett a postai szolgáltató szabálytalan eljárása is. A vádlotti cselekmény folytán megindult oksági folyamatban a postai alkalmazottak mulasztása, nem szabályos eljárása mindössze közreható okként értékelhető. Márpedig, ha a kiváltó okhoz – akár véletlenszerűen – az elkövetőtől független további közreható ok társul, az ítélkezési gyakorlat szerint az okozati összefüggést fennállónak kell tekinteni. A valótlan adatoknak közokiratba foglalásához vezető okfolyamatot elindító vádlott esetében sem képezheti akadályát a büntetőjogi felelősségre vonásnak, hogy a kívánt eredmény végül a postai alkalmazott szabálytalan eljárása folytán következhetett be.

[65] A Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontja szerint, aki közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tény vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Közvetett tettes az, aki a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását e cselekményért gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer vagy fenyegetés miatt nem büntethető, illetve tévedésben levő személy felhasználásával valósítja meg [Btk. 13. § (2) bekezdés].

[66] A vádlott az intellektuális közokirat-hamisítás törvényi tényállását maradéktalanul kimerítette azzal a magatartásával, hogy mindkét kötelezett tekintetében valótlan lakcímet közölt – az általa megbízott, a címek valótlanágáról tudomással nem rendelkező ügyvédek által benyújtott – fizetési meghagyások kibocsátása iránti eljárásokban, amelynek következtében a közjegyzők a kézbesítési vélelem megállapításával és a fizetési meghagyások jogerősítésével joghatással rendelkező valótlan tényről rögzítettek a közokiratokban. Ezért az ítéltábla a vádlottat bűnösnek mondta ki – a jogviszonyok (fizetési meghagyásos eljárások) számához igazítottan – 2 rendbeli a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző, közvetett tettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében.

[67] A fellebbviteli főügyészség helyesen utalt arra is, hogy a vádlott tisztában volt a kötelezettek vonatkozásában megadott lakcím valótlanágával, továbbá magatartása társadalomra veszélyességével, így a Btk. 20. § (1)-(2) bekezdéseiben írt ténybeli vagy jogi tévedés, mint büntethetőséget kizáró ok nem állapítható meg.

[68] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el [Btk. 79. §].

[69] A büntetést a törvényben meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez [Btk. 80. § (1) bekezdés].

[70] Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke irányadó. A középérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele [Btk. 80. § (2) bekezdés]. Ha a törvény a büntetés kiszabása esetén a Különös Részben meghatározott büntetési tételek emelését írja elő, a (2) bekezdésben írt számítást a felemelt büntetési tételkeretekre tekintettel kell elvégezni [Btk. 80. § (3) bekezdés].

[71] Bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni [Btk. 81. § (1) bekezdés].

[72] A halmazati büntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekményre megállapított büntetési nemek, illetve büntetési tételek közül a legsúlyosabbnak az alapul vételével kell kiszabni [Btk. 81. § (2) bekezdés]. Ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa legmagasabb büntetési tétel felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát [Btk. 81. § (3) bekezdés].

[73] A halmazati szabályok szerint a vádlottal szemben – tekintettel a Btk. 36. §-ában foglaltakra – három hónaptól négy év hat hónapig terjedő szabadságvesztés volt kiszabható, a középérték két év három hónap szabadságvesztés.

[74] Figyelemmel arra, hogy jelen ügyben büntetővégzés meghozatalára került sor, a kerületi bíróság a vádlott tárgyalás tartása iránti kérelme alapján tűzött ki előbb előkészítő ülést, majd tárgyalási határnapokat, továbbá a bűnösség megállapításáról és a pénzbüntetés kiszabásáról rendelkező elsőfokú ítélet ellen kizárólag a vádlott jelentett be fellebbezést, a bünteteskiszabás során nem mellőzhető a következő eljárásjogi rendelkezések felhívása sem. A büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárásban a tárgyalás tartása iránti indítvány alapján tartott tárgyaláson a Be. 746. § (5) bekezdése értelmében a bíróság a vádlott terhére szóló indítvány hiányában akkor szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve alkalmazhat súlyosabb intézkedést, ha a tárgyaláson új bizonyíték merül fel, és ennek alapján a bíróság olyan új tényt állapít meg, amelynek folytán súlyosabb minősítést kell alkalmazni, vagy lényegesen súlyosabb büntetést, intézkedés helyett büntetést kell kiszabni, vagy a büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél lényegesen súlyosabb intézkedést kell alkalmazni. A Be. 595. § (1) bekezdés alapján a vádlott büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be. A kerületi bíróság nem sértette meg a büntetővégzés meghozatalára irányuló eljárásban érvényesülő speciális súlyosítási tilalmat, amikor az ítéletében a büntetővégzéshez képest a pénzbüntetés napi tételösszegét 1.000,- forint helyett 2.500,- forintban határozta meg, és ennek eredményeként –

figyelemmel a pénzbüntetés napi tételezését 180-ról 150-re történt mérséklésére – a vádlottat 180.000,- forint helyett 375.000,- forintba ítélte, ugyanis a tárgyaláson új tények merültek fel a vádlott jövedelmi viszonyaira vonatkozóan. A Be. 595. § (1) bekezdése szerinti súlyosítási tilalom értelemszerűen a harmadfokon eljáró ítéltáblát kötötte.

[75] A bünteteskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. Büntető Kollégiumi vélemény (a továbbiakban: 56. BK vélemény) szerint a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő (összefoglalóan a büntetést befolyásoló) körülmények a büntetést alakíthatják. A büntetést befolyásoló körülményeket nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem az enyhítő és súlyosító körülmények száma, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

[76] Nyomatékos enyhítő tényezőként kellett értékelni a közel nyolcéves időmúlást, valamint – figyelemmel a 2/2017. (II.10.) AB határozatban és az 56. BK vélemény III.10. pontjában foglaltakra – azt is, hogy neki fel nem róhatóan a vádlott több mint négy évig állt büntetőeljárás hatálya alatt. Utóbbi tényre az ügydöntő határozat indokolásában a Be. 564. § (4) bekezdés b) pontja alapján utalni is kell. Alapvetően a cselekmény elkövetésétől eltelt időnek és a büntetőeljárás tartamának enyhítő hatása az ügy tárgyát képező bűncselekmény tárgyi súlyától, törvényi fenyegetettségétől függ (56. BK vélemény III.10. pont első mondat), ugyanolyan tartamú időmúlás vagy büntetőeljárás lényegesen nagyobb súllyal esik latba, ha a bűncselekmény tárgyi súlya kisebb. Márpedig jelen ügyben a vádlott terhére rótt bűncselekmények tárgyi súlya viszonylag csekély.

[77] A vádlott javára figyelembe veendő körülmény a büntetlen előélete is. Az ítéltábla a büntetés kiszabása körében nem értékelte a vádlott társadalomra veszélyességét alátámasztó tényként azt, hogy vele szemben a 2021. szeptember 20-án elkövetett hamis tanúzás miatt a nyomozó szervlön ügyszám25 szám alatt büntetőeljárásban 2023. március 14-én gyanúsítottként hallgatták ki, ugyanis e cselekmény konkrét tárgyaról, a nyomozás jelenlegi állásáról további információk nem állnak rendelkezésre.

[78] Mindezek mellett is, az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy a vádlott cselekményei az elbíráláskor már olyan csekély fokban veszélyesek a társadalomra, hogy a büntető törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása vagy más intézkedés alkalmazása szükségtelen, ezért a vádlottat a Btk. 64. § (1) bekezdése alapján megrovásban részesítette. A megrovással a bíróság helytelenítését fejezi ki a jogellenes cselekmény miatt, és felszólítja az elkövetőt, hogy a jövőben tartózkodjon bűncselekmény elkövetésétől.

[79] Ezért az ítéltábla nyilvános ülésen [Be. 620 (1) bekezdése, 621. § (1)-(3) bekezdés] az ügyészség fellebbezésével támadott másodfokú ítéletet a Be. 624. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a törvényszéknek a kerületi bíróság bűnjelekre vonatkozó döntését érintő (azt helybenhagyó) ítéleti rendelkezését a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta. Egyidejűleg pontosította a kerületi bíróság ítélete rendelkező

részében rögzített, a vádlott személyét azonosító és a vele való kapcsolattartást biztosító adatokat.

[80] A harmadfokú bírósági eljárásban a kirendelt védő jelenléti és felkészülési díjával, valamint parkolási költségével szükségtelenül felmerült bűnügyi költségről hozott rendelkezés – figyelemmel a Be. 617. §-ra – a Be. 145. § (1) bekezdés a) pontján, a Be. 574. § (3) bekezdésén és a Be. 613. § (1) bekezdésén alapul.

[81] A harmadfokon eljáró ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét – a Be. 617. §-ra is tekintettel – a Be. 12. § (1)-(3) bekezdései, a Be. 579. § (1) bekezdése, valamint a Be. 615. § (1) bekezdése zárják ki, ugyanis a rendes jogorvoslati rendszer kétfokú, az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés korlátlan, a másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen fellebbezésnek kivételesen, a Be. 615. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban felsorolt esetekben van helye, míg a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata a Be. 456. § (1) bekezdésében foglaltak miatt is már csak rendkívüli jogorvoslattal támadható.

Budapest, 2024. május 2.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k. a tanács elnöke, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. előadó bíró, Dr. Zsótér Zsuzsanna s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2023. szeptember 19. napján kihirdetett 20.Bf.5714/2023/14. számú ítélete – Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.329/2023/12. számú határozata folytán – 2024. május 2. napján jogerős.

Budapest, 2024. május 2.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.

a tanács elnöke